Üstün Yetenekli Ö?renciler için Bilim ve Sanat Merkezlerine (B?LSEM) Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Üstün Yetenekli Ö?renciler için Bilim ve Sanat Merkezlerine (B?LSEM) Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32305

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Üstün Yetenekli Ö?renciler için Bilim ve Sanat Merkezlerine (B?LSEM) Yönelik Tutum Ölçe?i, 2013 y?l?nda Ali S?cak ve Ekrem Akka? taraf?ndan geli?tirilmi?tir. Bu ölçe?in temel amac?, üstün yetenekli ö?rencilerin bu özel e?itim kurumlar?na kar?? sahip olduklar? tutumlar? bilimsel olarak ölçmektir. Ölçek, 17 maddeden ve üç alt faktörden olu?maktad?r. Yap?lan psikometrik çal??malar, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermi? (Genel Cronbach Alfa: 0,883) ve yap? geçerlili?i için döndürülmü? temel bile?enler analizinin kullan?lmas?yla yap?sal uygunlu?u kan?tlanm??t?r. Ölçek, B?LSEM'e yönelik sevgi, B?LSEM'in faydalar? ve B?LSEM'e yönelik olumsuzluk gibi tutum boyutlar?n? ölçmektedir.

Anahtar Kelimeler

B?LSEM, Tutum Ölçe?i, Üstün Yetenekli Ö?renciler, Psikometrik Geli?tirme, E?itim Psikolojisi, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Ali S?cak, Ekrem Akka?

Amaç

Ölçe?in geli?tirilme amac?, Türkiye Cumhuriyeti Millî E?itim Bakanl???'na ba?l? olarak faaliyet gösteren Bilim ve Sanat Merkezleri'ne (B?LSEM) devam eden veya bu merkezler hakk?nda bilgi sahibi olan üstün yetenekli ö?rencilerin bu kurumlara kar?? geli?tirdikleri duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri (tutumlar?) sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, B?LSEM hizmetlerinin etkinli?inin ve ö?rencilerin bu hizmetlere olan ba?l?l?klar?n?n anla??lmas?na kritik katk?lar sa?lamaktad?r.

Ölçek, e?itimcilerin ve politika yap?c?lar?n, ö?rencilerin B?LSEM deneyimlerine ili?kin alg?lar?n? anlamalar?na yard?mc? olmay? hedefler. Elde edilen veriler, merkezlerin programlar?n? optimize etmek ve ö?rencilerin memnuniyetini art?rmak için kullan?labilir.

Yap?

Ölçek, ö?rencilerin B?LSEM'e yönelik tutumlar?n? ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil etmektedir. Tutum, geleneksel olarak üç ana bile?en (bili?sel, duyu?sal ve davran??sal) üzerinden ele al?nmaktad?r. Bu ölçekte tutum, üç belirgin faktör arac?l???yla incelenmi?tir: B?LSEM'e duyulan pozitif duygusal ba?l?l?k (Sevgi), B?LSEM'in sa?lad??? faydalara ili?kin alg? (Faydalar) ve B?LSEM'e yönelik ele?tirel veya olumsuz görü?ler (Olumsuzluk).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu üç faktör, ö?rencilerin B?LSEM'i bir ö?renme ortam? olarak nas?l alg?lad?klar?n? ve bu kuruma ne kadar de?er verdiklerini kapsaml? bir ?ekilde ortaya koymaktad?r. Özellikle Olumsuzluk faktörü, kurumun geli?tirilebilecek yönlerine dair önemli ipuçlar? sunmaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, psikometrik aç?dan sa?lam bir yap?y? do?rulamak amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Ölçe?in ölçtü?ü kavramsal yap?n?n teorik beklentilerle uyumlu oldu?unu göstermek için **yap? geçerlili?i** incelenmi?tir.

Yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla, veri setine döndürülmü? temel bile?enler analizi (Rotated Principal Components Analysis) uygulanm??t?r. Bu analiz, 17 maddenin üç alt faktör alt?nda toplanarak teorik modele uygun bir faktör yap?s? sergiledi?ini göstermi?tir. Bu yöntem, maddelerin hangi yap?sal bile?enleri temsil etti?ini netle?tirerek ölçe?in geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlam??t?r.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenirli?i, iç tutarl?l?k katsay?lar? arac?l???yla incelenmi?tir. Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, maddelerin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Elde edilen **iç tutarl?l?k katsay?lar?** (Cronbach Alfa) ?u ?ekildedir:

Ölçe?in tümüne ait Cronbach alfa katsay?s?: 0,883
Birinci alt faktör (B?LSEM'e Yönelik Sevgi) Cronbach alfa katsay?s?: 0,812
?kinci alt faktör (B?LSEM'in Faydalar?) Cronbach alfa katsay?s?: 0,797
Üçüncü alt faktör (B?LSEM'e Yönelik Olumsuzluk) Cronbach alfa katsay?s?: 0,797

Bu de?erler, hem genel ölçek hem de alt faktörler baz?nda yüksek düzeyde güvenilirli?e i?aret etmekte olup, ölçe?in tutarl? bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Yap?lan döndürülmü? temel bile?enler analizi sonucunda ölçek, toplam 17 madde ve üç ayr? faktörden olu?acak ?ekilde yap?land?r?lm??t?r. Bu üç faktör, B?LSEM'e yönelik tutumun farkl? boyutlar?n? temsil etmektedir:

B?LSEM'e Yönelik Sevgi (8 madde): Bu faktör, ö?rencilerin B?LSEM'e kar?? duyduklar? duygusal yak?nl???, merak? ve ki?isel ilgiyi yans?tmaktad?r.

B?LSEM'in Faydalar? (6 madde): Bu faktör, ö?rencilerin B?LSEM'in sundu?u e?itimsel etkinliklerin ve ortam?n kendilerine sa?lad??? somut yararlara (geli?im, keyif alma) ili?kin

ARABPSYCHOLOGY.COM

alg?lar?n? ölçmektedir.

B?LSEM'e Yönelik Olumsuzluk (3 madde): Bu faktör, ö?rencilerin B?LSEM'e kar?? sahip olabilece?i ele?tirel, olumsuz veya kapat?lmas?n? arzulayan tutumlar? kapsamaktad?r.

Ölçek

Test Türü: Geli?tirme (Development)

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i. (Kesin derecelendirme seçenekleri kaynakta belirtilmemi? olsa da, Likert tipi ölçeklerde genellikle "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a uzanan seçenekler kullan?l?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üstün Yetenekli Ö?renciler

Ya? Grubu: ?lkokul ve ortaokul düzeyindeki B?LSEM ö?rencileri veya adaylar? (Çal??man?n yap?ld??? 2013 y?l?ndaki B?LSEM hedef kitlesine uygun olarak).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Bilim ve Sanat Merkezlerine devam eden veya bu merkezlerle etkile?imde bulunan, özel yetenek tan?s? konmu? ö?rencileri hedef almaktad?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, kat?l?mc?lar?n her bir maddeye ne ölçüde kat?ld?klar?n? veya kat?lmad?klar?n? beyan ettikleri 5'li Likert format?nda uygulanmaktad?r. Puanlama, olumlu ve olumsuz maddelerin ters kodlanmas? dikkate al?narak yap?lmakta ve toplam tutum puan? elde edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Likert Ölçe?i, E?itimde Ölçme ve De?erlendirme, Bilim ve Sanat Merkezleri, Ö?renci Tutumu, Faktör Yap?s?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ali S?cak

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: Kaynakta yaln?zca sorumlu yazar?n e-posta adresi belirtilmi?tir.

Yaz??ma Adresi: alisicak@yahoo.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2013 (Ölçe?in yay?nland??? y?l).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m?, izinler ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Ali S?cak ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m genellikle referans belirtilerek mümkündür.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: ustun-yetenekli-ogrenciler-icin-bilim-ve-sanat-merkezlerine-bilsem-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

S?cak, A. ve Akka?, E. (2013). Üstün Yetenekli Ö?renciler için Bilim ve Sanat Merkezlerine (B?LSEM) Yönelik Tutum Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Üstün Yetenekli E?itimi Ara?t?rmalar? Dergisi, 1*(2), 136-145.

Üstün Yetenekli Ö?renciler için Bilim ve Sanat Merkezlerine (B?LSEM) Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Ölçek 17 madde ve üç faktörden olu?maktad?r.

B?LSEM'e Yönelik Sevgi (8m): B?LSEM merak etti?im konular? ö?renme için ilk ba?vuru yerim.

B?LSEM'in Faydalar? (6m): B?LSEM'de etkinliklere kat?lmaktan ho?lan?r?m.

B?LSEM'e Yönelik Olumsuzluk (3m): B?LSEM'in kapat?lmas?n? isterim.

ARABPSYCHOLOGY.COM